

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ŠKOLNÍ 24, BYSTRÉ 569 92

9.ROČNÍK

DROBNÉ SAKRÁLNÍ PAMÁTKY VE SVOJANOVĚ

PETRA HANUSOVÁ

BARBORA SVOJANOVSKÁ

ŠKOLNÍ ROK 2010/2011

Prohlašujeme, že jsme absolventskou práci vypracovaly samostatně a všechny použité zdroje jsme řádně uvedly.

Děkujeme za pomoc při zpracování tématu naší garantce, paní učitelce Leiweberové, za poskytnuté informace paní Růženě Stejskalové, svojanovské kronikářce, dále panu Vítězslavu Jedličkovi a Radkovi Svojanovskému.

OBSAH

Obsah	1
Úvod	2
Hodnocení stavu památky	3
Vysvětlivky	4
Kříže	5
Kříž „U tabule“	5
Kříž „U Nadvodovejch“	7
Kříž před farou.....	9
Kříž u kostela sv. Petra a Pavla ve Svojanově.....	11
Kříž na hřbitově ve Svojanově	13
Kříž u mlýnského náhonu pod Šibennou horou.....	15
Kříž „Na husárku“	17
Kříž „U horního dvora“	19
Kříž u kostela sv. Mikuláše ve Starém Svojanově.....	21
Kříž „Na Skale“	23
Kříž „Na Šancích“	25
Kříž v zahradě domu č.p. 40 ve Starém Svojanově	27
Mapa křížů	31
Obrázky	32
Pramen „U Václavička“	32
Obrázek pod hotelem Monika	34
Obrázek ve Studeném	36
Obrázek „U spodního korýtká“	38
Obrázek „U horního korýtká“	40
Obrázek „U Salvátora“	42
Mapa obrázků	44
Kaple	45
Kaple sv. Jana Nepomuckého.....	45
Kaple sv. Máří Magdaleny	47
Sochy	49
Socha sv. Jana Nepomuckého před hradem Svojanov	49
Boží muka	51
Boží muka nad hradem Svojanov.	51
Mapa kaplí, sochy a boží muky	53
Zdroje	54
Závěr	55- 57 -

ÚVOD

O tématu absolventské práce jsme přemýšlely už minulý školní rok. Věděly jsme, že vymyslet téma práce a zpracovat jej je obtížný úkol. Vybraly jsme si proto jedno z nabízených témat od naší garantky, paní učitelky Leinweberové. Měly jsme pocit, že téma o drobných sakrálních památkách ve Svojanově je nám nejbližší. Jednak proto, že ve Svojanově žijeme, také proto, že nás zajímá, co se zde děje, i co a proč se dělo dříve.

Zpočátku, když jsme obcházely a fotily památky, se nám zdála práce poměrně jednoduchá, ale později jsme si uvědomily, že to tak není. Vyžadovala hodně práce v terénu, musely jsme hledat někdy i dobře ukryté památky, poté je změřit, vyfotit a zhodnotit jejich stav. Obcházely jsme pamětníky a ptaly se jich na historii, ale rozhodnutí vydat se za někým a vůbec ho oslovit bylo nejtěžší, protože jsme měly pocit, že bychom mohly obtěžovat.

Výpravy za památkami jsme spojily s pěknými procházkami po krásném svojanovském okolí. Velmi nás překvapilo, v jakém krásném, ale dobře ukrytém prostředí se některé objekty nachází. Někdy k nim byla cesta velice obtížná, musely jsme šplhat do prudkých kopců, přecházet přes řeku nebo se vyhýbat podmáčeným místům v lesích. Chodily jsme k nim za každého počasí, protože to fotografování některých památek vyžadovalo.

Daly jsme si za úkol zmapovat tyto drobné sakrální stavby v naší obci, protože nechceme, aby zanikly, ale přály bychom si, aby se o ně místní více zajímali.

HODNOCENÍ STAVU PAMÁTKY

- 1- stav památky je výborný, je opravená a udržovaná, není nutný žádný zásah
- 2- památka udržovaná nepravidelně, vyžaduje pouze drobné opravy
- 3- památka zanedbaná, vyžaduje rozsáhlé opravy
- 4- stav památky ohrožuje její existenci, nutné urychlené rozsáhlé opravy
- 5- památka zničená, památku nelze obnovit

VYSVĚTLIVKY

INRI- je to zkratka latinských slov Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum, česky Ježíš Nazaretský, král židovský.

Později byl zkratce INRI přidán ještě jeden význam - In Nobis Regnat Iesus, česky V nás kraluje Ježíš.

Mat. 16.24. – Kniha Matoušova, kapitola 16. strana 24. Tato kniha je součástí Starého Zákona. Nápis na desce je citátem z této knihy.

Jubilejní rok 1908 - V roce 1908 od května do října probíhala na pražském Výstavišti „*Jubilejní výstava Obchodní a Živnostenské komory*“, kterou pořadatelé načasovali k 60. výročí panování císaře Františka Josefa I.

KŘÍŽE

KŘÍŽ „U TABULE“

Umístění památky: Kříž se nachází cestou ze Svojanova do Hamrů za cedulí Svojanov.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'33.162"N, 16°24'23.592"E

Popis památky: Kříž je z bílého mramoru. Jeho podstava je z pískovce, má tvar kvádrů. Na podstavě jsou dva sokly. Na horním je nápis: „*Svatý kříži tebe ctíme!*“. Na soklech je kříž. V jeho spodní části je připevněná umělá květina. V horní části kříže je Ježíš Kristus zlaté barvy a nápis INRI*.

Výška: 2,15m

Historie památky: Kříž nechal v letech 1893-1894 postavit svojanovský občan pan Macháček. Dříve v těchto místech stával most přes řeku Křetínku a odbočoval tu náhon ke Křenovu mlýnu.

Také se říká, že je kříž postaven na místě, kde měla vycházet tajná chodba z hradu Svojanov. Ta ale měla být zasypána při stavbě silnice někdy ve 30. letech 20. století.

V roce 1965 byl opraven.

Hodnocení památky: Kříž je až na pár drobných prasklin v pořádku, ale není pravidelně udržován. Proto ho hodnotíme známkou 2.

Umístění památky: Kříž stojí za penzionem Palla, u cesty ke hradu Svojanov.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'26.95"N, 16°24'26.541"E

Popis památky: Kříž stojí na kamenném podkladu. Má podstavu ve tvaru kvádru a tři sokly z opuky. Na spodním soklu jsou ze všech stran vidět rámečky. Sokly byly při opravě pokryty betonem, který už převážně opadal. Na nich stojí zdobený kříž s Ježíšem. Kříž je na některých místech rezavý.

Výška: 3 m

Historie památky: O tomto kříži jsme zjistily, že je nejstarší ve Svojanově. Kříž stojí u kamene, který ukazoval, kam až sahala voda při povodni v roce 1502, která zatopila celé svojanovské údolí. Tento kříž byl u lidí oblíbený, a proto se u něj konaly různé oslavy. Konala se tu i slavnost na počest svatby císaře Františka Josefa s princeznou Sissi.

Hodnocení památky: Tento kříž je neudržovaný, prostřední sokl se rozpadá. Tomuto kříži dáváme známku 4.

Umístění památky: Kříž se nachází před farou mezi dvěma tůjemi.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'30.108"N, 16°24'35.131"E

Popis památky: Kříž je celý z opuky. Má podstavu a jeden sokl. Na soklu je nápis: „*CTÍME TEBE KŘÍŽI SVATÝ, TY JSI BOŽÍ OLTÁŘ ZLATÝ. 1872*“. Na soklu je kříž se zlatě natřeným Ježíšem a nápisem INRI.

Výška: 4,5 m

Historie památky: Kříž byl postaven roku 1872. Původně stál před domem č.p. 45 mezi dvěma lípami. Roku 1937 byl přemístěn před faru. Vrchní díl kříže byl zhotoven v Horním Poříčí, dolní ve Vlkově. Celkem stál 154 zlatých.

Hodnocení památky: Kříž je udržovaný a v pěkném stavu. Dáváme mu známku **1**.

Umístění památky: Kříž stojí na cestě od kapličky sv. Jana Nepomuckého ke kostelu.

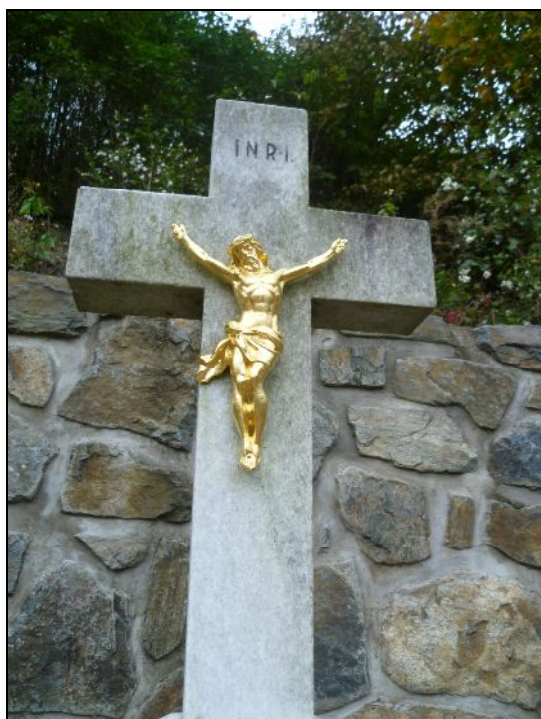
GPS souřadnice: Loc: 49°37'26.183"N, 16°24'34.332"E

Popis památky: Kříž je z mramoru. Má podstavu ve tvaru kvádry a jeden sokl. Na soklu jsou dva ozdobné válce, mezi kterými je deska s nápisem: „Chce-li kdo za mnou přijít, zapře sebe sám a vezme kříž svůj a následuj mne! Mat.16.24.*“. Nad deskou je obrázek panny Marie. Na soklu je postaven kříž, na kterém donedávna, jak fotografie ukazují, býval zlatě natřený Ježíš. Nad Ježíšem je černě napsáno INRI.

Výška: 2,35 m

Historie památky: Kříž byl postaven roku 1829 a zaplatil ho Karel Jelínek z domu č.p. 26. Roku 1882 byl obnoven. Původně stál po pravé straně cesty blízko vchodu do kostela. Při budování tarasu podél cesty byl přemístěn.

Hodnocení památky: Kříž je v dobrém stavu a udržovaný. Dáváme mu známku 1.

Umístění památky: Kříž se nachází uprostřed hřbitova ve Svojanově.

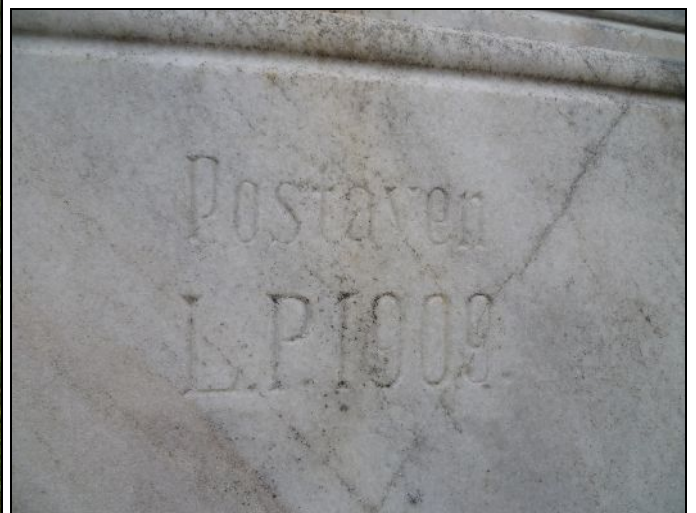
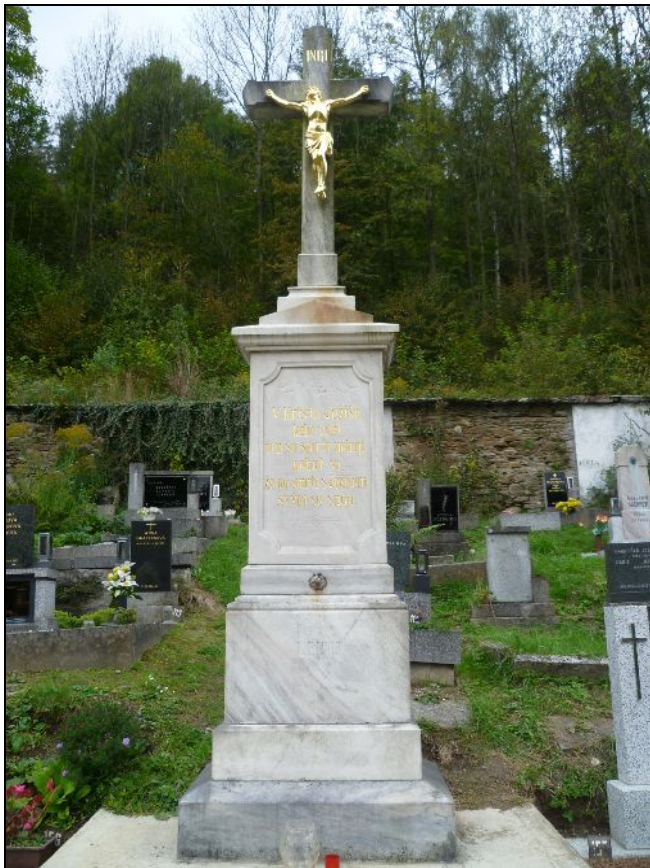
GPS souřadnice: Loc: 49°37'18.805"N, 16°24'33.945"E

Popis památky: Kříž je vyroben z mramoru. Má podstavu ve tvaru kvádra a tři sokly. Na spodním je nápis: „*Überall v Nedvědicí*“. Na prostředním je nápis: „*Postaven L.P. 1909*“. A na horním je nápis: „*V Krista Ježíše kdo věří, ten se smrti nebojí, neboť ví, že po smrti s Ježíšem se spojí.*“. Na soklech je postaven kříž se zlatě natřeným Ježíšem a nápis INRI.

Výška: 3,85 m

Historie památky: Kříž byl postaven roku 1909 firmou Überall v Nedvědicí. Stojí na místě, kde byl pohřben pan farář Mach, který byl farářem ve Svojanově, když se hřbitov zakládal.

Hodnocení památky: Kříž hodnotíme známkou **1**, protože je udržovaný a nepoškozený.

Umístění památky: Kříž se nachází u mlýnského náhonu na kraji lesa pod Šibenou horou. Je upevněn na betonové studánce.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'8.094"N, 16°24'47.866"E

Popis památky: Je to dvojitá železná tyč, na které je upevněn malý kříž. Celý kříž i s tyčí je zrezlý.

Výška: 1,2 m

Historie památky: Z vyprávění pamětníka pana Jedličky jsme se dozvěděly, že u studánky dříve býval obrázek, který namaloval pan František Hromádka na žádost pana faráře Kepla. Je možné, že obrázek býval upevněn na kříži, který mohl obrázku sloužit jako podstava.

Hodnocení památky: O tomto kříži dnes málokdo ví. Je zrezivělý, neudržovaný a celkově ve špatném stavu. Hodnotíme jej známkou 4.

Umístění památky: Kříž je na křižovatce u cesty směrem ke Starému Svojanovu.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'5.586"N, 16°25'9.623"E

Popis památky: Kříž je vyroben z bílého mramoru. Má podstavu a tři sokly. Na horním soklu je nápis: „*Já jsem vzkříšený a život, kdo věří ve mně, byť i umřel živ bude.*“ , na prostředním je nápis: „*Ke cti a chvále Boží věnovala v jubilejním roce obec Starý Svojanov L.P.1908.*“ * a na spodním soklu je nápis: „*Überall v Nedvědicí*“. Nad nápisem na horním soklu je otvor ve tvaru kruhu, nejspíše po nějaké sošce nebo obrázku. Na soklech je postaven kříž, na němž je připevněn zlatě natřený Ježíš a nad ním je nápis INRI.

Výška: 2,4 m

Historie památky: K tomuto kříži jsme zjistily, že byl pravděpodobně postaven na místě hromadného hrobu husarů, kteří ve Svojanově a okolí bojovali ve 30ti leté válce.

Hodnocení památky: Kříž je málo udržovaný, chybí mu soška nebo obrázek. Místy je ušpiněný, ale je v dobrém stavu. Kříž hodnotíme známkou **2**.

Umístění památky: Kříž se nachází před domem č.p. 17.

GPS souřadnice: Loc: 49°36'59.478"N, 16°25'3.976"E

Popis památky: Je vyroben z bílého mramoru. Má podstavu ve tvaru kváдру a tři sokly. Na horním je nápis: „*Ja jsem cesta pravda a život 1872 – 1941*“. Na soklu je kříž se zlatě natřeným Ježíšem a nápis INRI.

Výška: 2,3 m

Historie památky: Tento kříž nechal postavit pan Josef Gracias starší poté, co tento dům vyhořel, na památku toho, že všichni, co v něm žili, přežili požár ve zdraví. Byl vyroben firmou Überall v Nedvědicích v roce 1872. Ve štítu tohoto domu se nachází soška Panny Marie, která měla dům ochraňovat před dalším neštěstím.

Hodnocení památky: Kříž má jemně popraskaný sokl, také je na některých místech porostlý mechem. Je zanedbaný. Jinak je ale v dobrém stavu a nejsou nutné žádné větší opravy. Proto jej hodnotíme známkou 2.

Umístění památky: Kříž se nachází u vstupní brány na hřbitov ve Starém Svojanově.

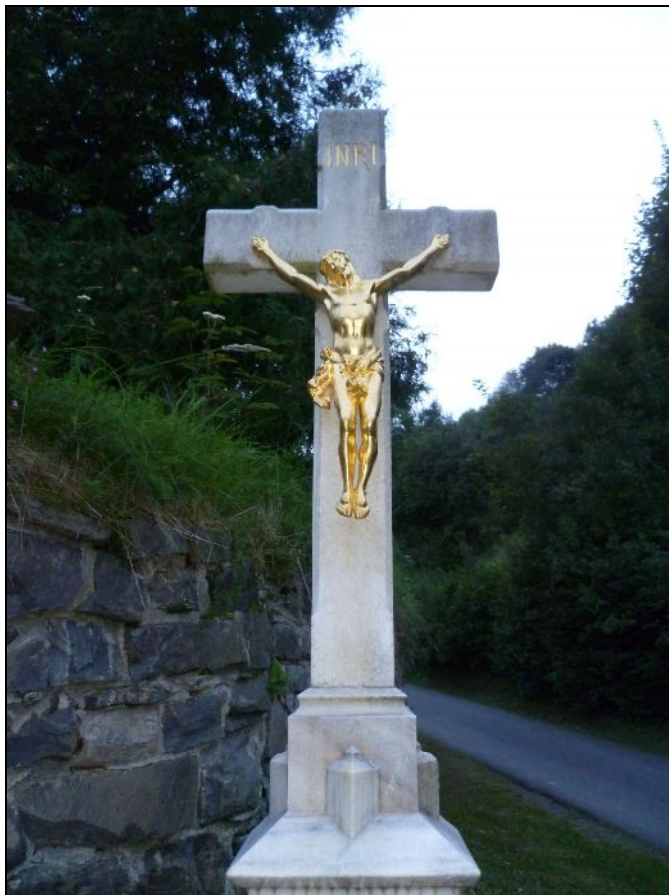
GPS souřadnice: Loc: 49°37'17.118"N, 16°25'25.124"E

Popis památky: Kříž je vyroben z bílého mramoru. Má podstavu a čtyři sokly. Horním sokl je tvarovaný a je na něm nápis: „*Pojďtež ke mě všickni kteří pracujete a obtíženi jste a já Vás občerstvím*“. Na prostředních soklech je nápis: „*Ke cti a chvále Boží v jubilejním roce věnují manželé FRANTIŠEK a ANTONIE ŠUDOMOVI L.P. 1908 a FRANTIŠKA STEJSKALOVÁ*“. Na spodním soklu je nápis: „*Überall v Nedvědicí*“. Na soklech je kříž se zlatě natřeným Ježíšem a nápis INRI.

Výška: 2,7 m

Historie památky: Tento kříž nechali postavit František a Antonie Šudomovi a paní Františka Stejskalová v jubilejním roce 1908.

Hodnocení památky: Kříž je ve výborném stavu, neponičený, okolí pěkně upravené. Je udržován. Památku hodnotíme známkou 1.

Umístění památky: Kříž se nachází u silnice do Korýtek, před statky Na Skale.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'12.057"N, 16°25'14.036"E

Popis památky: Kříž se skládá z podstavy, jednoho soklu a samostatného kříže. Sokl i podstava jsou vyrobeny z betonu, který je zabarvený do červena. Na nich je železný kříž, na kterém jsou dvě sochy. První socha je ve spodní části kříže a je to socha panny Marie. Druhá je socha ukřižovaného Ježíše. Obě jsou zlatě natřeny. Dále je na kříži zlatý nápis INRI.

Výška: 2,4 m

Historie památky: Tento kříž pochází ze hřbitova ve Starém Svojanově a umístili ho zde Doležalovi ze Skaly.

Hodnocení památky: Památka je zanedbaná, neudržovaná, kříž je zrezivělý a křivý. Proto ho hodnotíme známkou 3.

Umístění památky: Kříž se nachází nad domem č.p. 106 ve Starém Svojanově.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'22.672"N, 16°25'26.382"E

Popis památky: Sokl kříže je vyroben z pískovce. Je zdobený a uprostřed je vydrolená díra. Na soklu je kovový, zdobený kříž s Ježíšem a nápisem INRI. Kříž už je hodně rezavý.

Výška: 2,3 m

Historie památky: U tohoto kříže jsme zjistili, že byl na své místo převezen ze hřbitova ve Starém Svojanově.

Hodnocení památky: Kříž je hodně poničený a rezavý, neudržovaný, ale zatím se nerozpadá. Kříž hodnotíme známkou 3.

Umístění památky: Kříž je v zahradě domu č.p. 40. ve Starém Svojanově před bývalým mlýnem. Stojí na pozemku Kleinbauerů.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'34.697"N, 16°25'53.078"E

Popis památky: Kříž je vyroben z pískovce. Má podstavu ve tvaru kváдру a tři sokly. Na spodním soklu je z každé strany červeně olemovaný rámeček. Na prostředním soklu jsou ze tří stran nápisy. Vpředu je napsáno: „*Sv. Anno oroduj za nás*“. Na levém boku je nápis: „*Sv. Wáclave oroduj za nás*“. A na pravém boku: „*Sv. Jene Nep oroduj za nás*“. Na horním soklu jsou vytesané sochy. Vpředu je sv. Anna, na levém boku sv. Václav a na pravém boku sv. Jan Nepomucký. Na soklech je připevněný kovový, zdobený kříž s oválným nápisem: „*Dokonáno jest*“, nad ním je zlatě natřený Ježíš a nápis INRI.

Výška: 3,8m

Historie památky: O kříži víme, že je nejméně 200 let starý. Původně měl kříž stříšku.

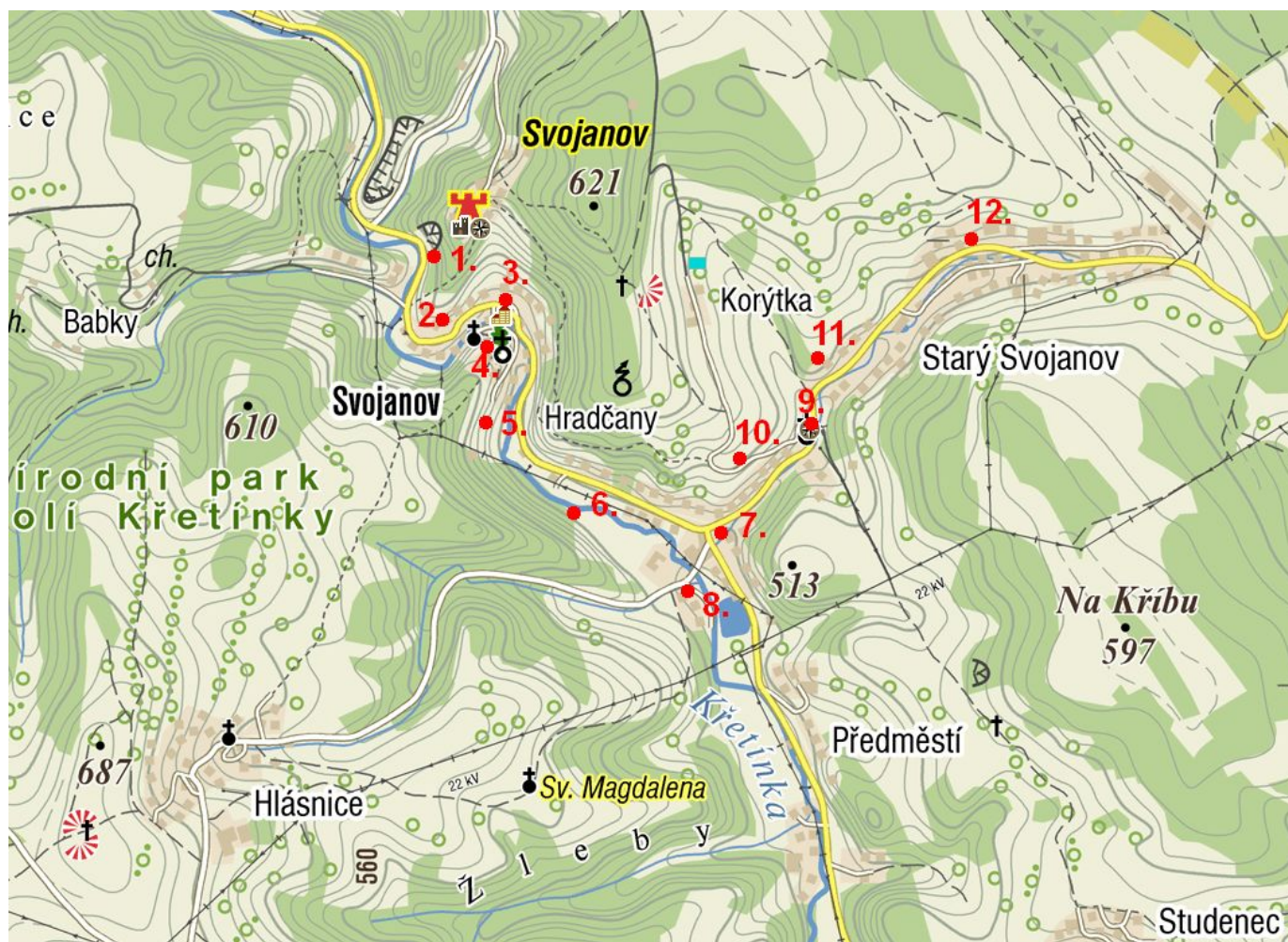
Hodnocení památky: I přes svůj věk je kříž pořád zachovalý a udržovaný, proto jej hodnotíme známkou 1.

MAPA KŘÍŽŮ

Kříže

1. U tabule
2. U Nadvodovejch
3. Před farou
4. U kostela ve Svojanově
5. Na hřbitově ve Svojanově
6. Pod Šibenou horou
7. U husárka
8. U dolního dvora
9. Před kostelem ve Starém Svojanově
10. Na Skale
11. Na Šancích
12. U domu č.p. 40 ve Starém Svojanově

OBRÁZKY

PRAMEN „U VÁCLAVÍČKA“

Umístění: Pramen se nachází v lese u silnice ze Svojanova na Hamry pod Manovou Lhotou.

Popis památky: Na místě pramene zůstala pouze železná zrezivělá tyč.

Výška: Železná tyč vysoká 1,05m

Historie památky: U pramene byl dříve připevněn na železné tyči obrázek sv. Václava. Podle vypravování paní Stejskalové byl sv. Václav vyobrazen na bílém koni. Obrázek se asi před pěti lety ztratil.

Hodnocení památky: Jelikož současný stav nevypovídá nic o sakrální památce a na místě zůstala jen železná zrezivělá tyč, hodnotíme ji známkou **5**.

Umístění památky: Obrázek se nachází na stromě u mostku před příjezdovou cestou k hotelu Monika.

Popis památky: Na obrázku je namalován anděl, který hlídá děti nabírající vodu ze stromu.

Výška: 50 cm

Šířka: 35 cm

Historie památky: Obrázek namaloval pan František Hromádka, který byl místní truhlář. Byl namalován na žádost pana faráře Kepla.

Hodnocení památky: Obrázek je trochu ušpiněný a zrezavělý, ale jinak je v dobrém stavu, proto mu dáme známku 2.

Umístění památky: Obrazek se nachází v lese ve Studeném. Je připevněn na stromě ve výšce 2m.

Popis památky: Na obrázku je Panna Marie s Ježíškem v náručí. Má červeno-modré šaty a světle hnědé vlasy a nad hlavou svatozář.

Výška: 40cm

Šířka: 30cm

Historie památky: Na tomto místě dříve býval obrazek Panny Marie Lurdské, který namaloval pan František Hromádka. V roce 2003 byl již tak poškozený, že byl nahrazen obrázkem novým. Nový obrazek namaloval místní občan pan Jaroslav Juren .

K původnímu obrázku se vztahuje tato pověst. Pan Kubín, majitel okolního lesa, za soumraku připravoval dříví v lese. Vtom si všimnul holčičky v bílých šatech, která se vznášela nedaleko od místa, kde pracoval. Velmi se vylekal a z lesa utekl. Druhý den se přízrak opakoval a tak to bylo několikrát. Nakonec se pan Kubín odvážil a společně s kamarádem na místě zjevení kopali. Našli dětskou kostru, kterou potom pochovali nedaleko studánky. Od té doby se přízrak neobjevoval.

Hodnocení památky: Památka je v dobrém stavu, až na pár pavučin, které jsou u rámu. Památku hodnotíme známkou **1**.

Umístění památky: Obrazek se nachází v lese pod kaplí sv. Máří Magdaleny, u studánky pod krmelcem.

Popis památky: Obrazek znázorňuje Ježíše s dlouhými hnědými vlnitými vlasy a v modrých šatech.

Výška: 37cm

Šířka: 30 cm

Historie památky: Obrazek byl namalován ke studánce panem Františkem Hromádkou.

Hodnocení památky: Obrazek je sice v dobrém stavu, ale je téměř neudržovaný a špinavý. Památku hodnotíme známkou **2**.

Umístění památky: Obrázek se nachází v lese, asi 50m od obrázku pod Majdalenkou nad krmelcem.

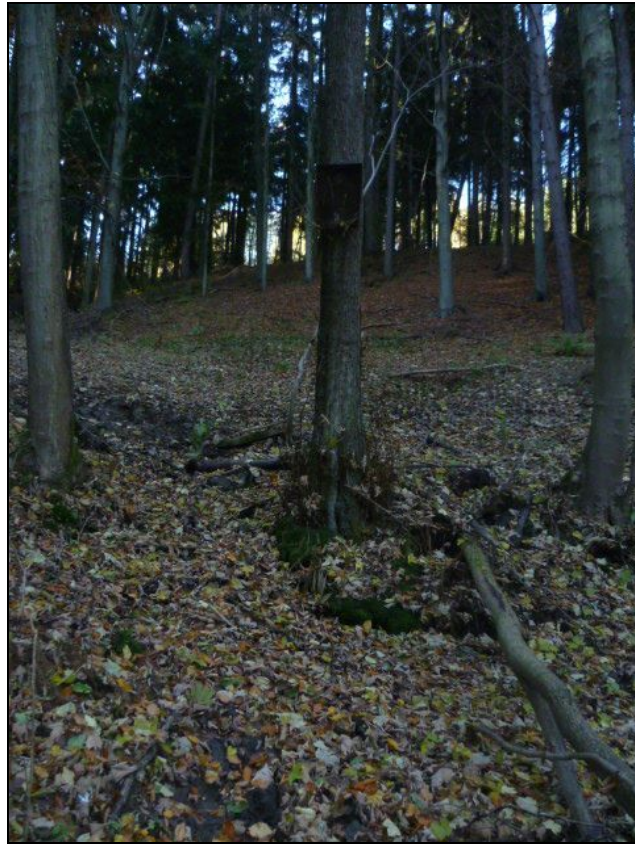
Popis památky: Obrázek už tam dnes není, zbyl z něj jen plechový, rezavý rám. Rám je připevněn na stromě, kolem kterého je rozbahněná půda.

Výška:40cm

Šířka:30cm

Historie památky: Obrázek byl namalován ke studánce. Ze studánky dnes již nic nezbylo, neboť je okolí rozryto divokými prasaty.

Hodnocení památky: Po památce zbyl jen zrezivělý rám, proto ji hodnotíme známkou **5**.

Umístění památky: Obrázek se nachází v poli mezi Křibem a Studencem. Je zavěšen na lípě a kolen něj jsou dva kaštany.

Popis památky: Na obrázku je sv. Salvator. Má dlouhé, hnědé, vlnité vlasy a vousy. Na sobě má hnědo-zelený plášť. V levém dolním rohu obrázku je nápis: „*Salvator*“. Pod obrázkem je umělohmotná květina.

Výška: 45cm

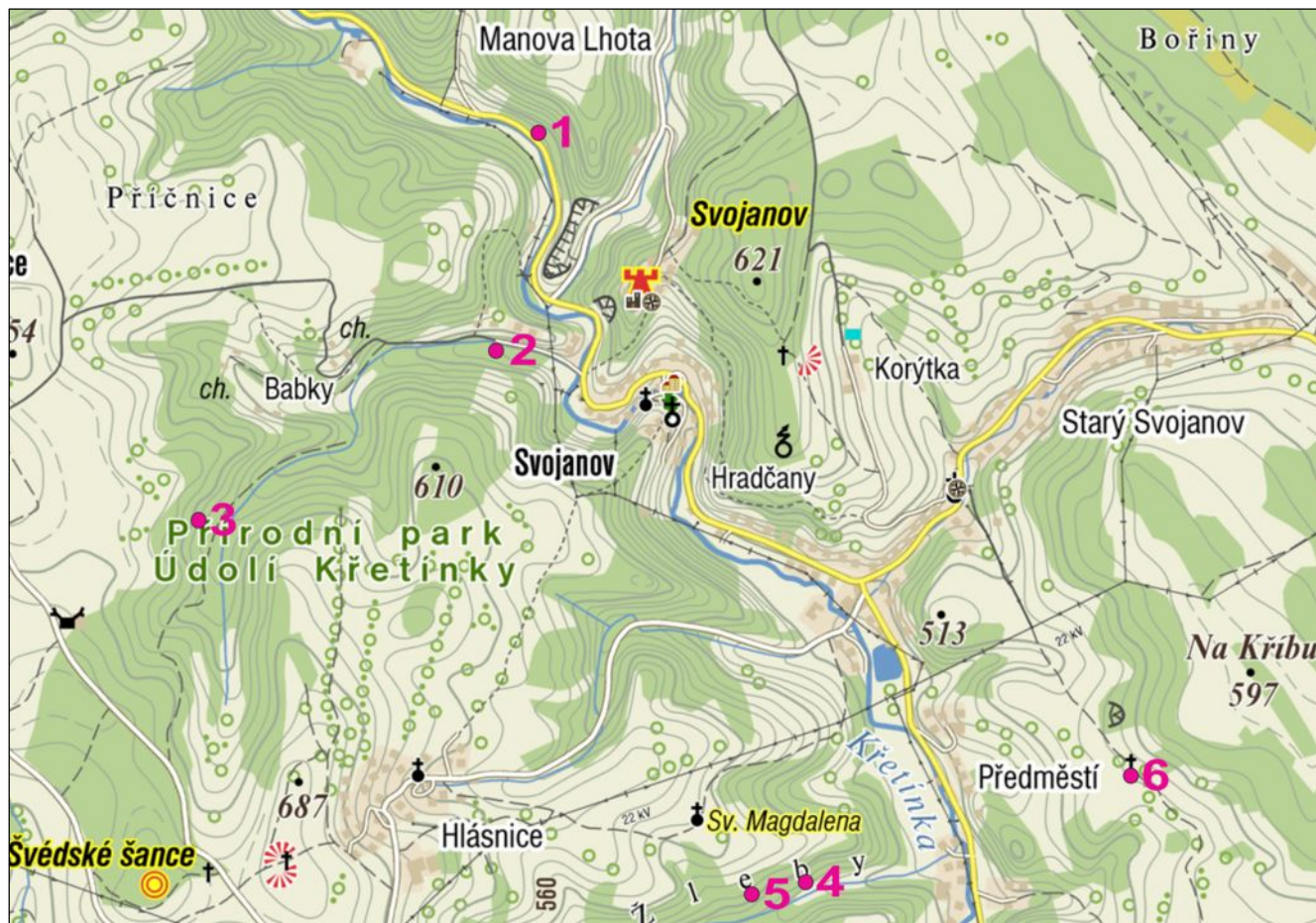
Šířka: 37cm

Historie památky: Obrázek je na místě snad od roku 1790. Říká se, že určoval rozhraní dvou pozemků. Pan Miloš Kopecký rozdělil dva statky dvěma synům a obrázek dal na rozhraní pozemků proto, aby se synové dobře snášeli a neměli žádné spory. Tento namaloval pan Alois Živný, který byl kastelánem na hradě Svojanov.

Hodnocení památky: Obrázek je v pořádku, nejsou nutné žádné úpravy. Obrázku dáváme známku 1.

MAPA OBRÁZKŮ

Obrázky

1. U Václavíčka
2. Pod hotelem Monika
3. Ve Studeném
4. U spodního korýtko
5. U horního korýtko
6. U Salvátora

KAPLE

KAPLE SV. JANA NEPOMUCKÉHO

Umístění památky: Kaple se nachází pod kostelem sv. Petra a Pavla ve Svojanově.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'26.712"N, 16°24'32.079"E

Popis památky: Kaple je zděná, natřena na žluto a bílo. Má zdobenou kovovou bránu. V kapli je pískovcová barevná socha sv. Jana Nepomuckého s nápisy na podstavci: „*A. J. M.*“ Na římse: „*NAKLAD-EM Z PECZIE*“ na hraně: „*LÉTA PANIE 1710 DNE 10 MAI*“. Na skalce pod sochou je v oválné kartuši, která je zdobená pěkně tesanými andílky, modlitba. Socha sv. Jana Nepomuckého má v náručí kříž s ukřižovaným Ježíšem a nad hlavou svotozář s pěti zlatými hvězdami.

Výška: 5,25 m

Šířka: 3,2 x 3 m

Historie památky: Socha sv. Jana Nepomuckého, která je nyní umístěná v kapličce, stála dříve u mostu přes řeku Křetínku, později, na počest stavby kostela (1786), mezi dvěma lipkami nedaleko nynější kapličky. Kaple byla vystavěna v 19. století a socha byla do ní umístěna. Kaplička byla opravena v roce 2003, ve stejném roce byla zrestaurována i socha sv. Jana Nepomuckého.

Hodnocení památky: Kaple je udržovaná a pěkná. Hodnotíme ji známkou **1**.

Umístění památky: Kaple stojí na kopci mezi Hlásnicí a Předměstím.

GPS souřadnice: Loc: 49°36'39.53"N, 16°24'38.817"E

Popis památky: Kněžiště zříceného kostela je čtvercového půdorysu. Zdivo má bíle omítnuté. Lod' má obdélníkový půdorys. Je z lomové žuly, není omítnuta a chybí jí střecha.

Historie památky: V minulosti na tomto místě stával podle lidové tradice panenský klášter „Maří Magdaleny – kajčnice“, který však v době husitských válek zanikl. Kostel, který tu zůstal, byl opraven v roce 1653, ale v 18. století zpusťl a zrušen byl roku 1770. Zanikla i poustevna a lázně, zřízené v 17. století u pramenů, které se zde nacházejí. Z kostela zbylo jen kněžiště (kaple), ke kterému byla přistavěna roku 1874 obdélná širší lod'. V dnešní době se tu každoročně koná při příležitosti svátku sv. Magdaleny pout'.

Hodnocení památky: Stavba je pravidelně opravována a dodnes využívána. Hodnotíme známkou 1.

SOCHY

SOCHA SV. JANA NEPOMUCKÉHO PŘED HRADEM SVOJANOV

Umístění památky: Socha se nachází před vstupní branou do hradu Svojanov.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'39.888"N, 16°24'32.384"E

Popis památky: Socha je z pískovce. Skládá se ze soklu a samostatné sochy. Na soklu je nápis: „*SWATY IENE NEPO MV CZKY SRDCZE TI ZA DAR DAWAM POD TWAV MOCNAV OCHRANV TIELO S DVSSY PoddA WAM 1718*“. Na soklu je socha sv. Jana Nepomuckého, který v ruce drží kříž s ukřižovaným Ježíšem. Nad hlavou má svatozář se třemi zlatými hvězdami. Socha má šedou barvu.

Výška: 3m

Historie památky: Socha byla postavena roku 1718 Josefem Antonínem Zárubou z Hustířan a jeho manželkou Eleonorou, rozenou Baronkou z Oppersdorfu.

Hodnocení památky: Sice jí na svatozáři chybí dvě hvězdy, ale jinak je v pořádku. Je udržovaná a zachovalá. Dáváme jí 1.

BOŽÍ MUKA

BOŽÍ MUKA NAD HRADEM SVOJANOV.

Umístění památky: Boží muka se nachází nad hradem Svojanov u cesty na kraji lesa.

GPS souřadnice: Loc: 49°37'31.814"N, 16°24'54.559"E

Popis památky: Je z lomové žuly, má tvar hranolu s kapličkou o třech výklencích, na ní je kříž.. V kapličce je železný kříž, umělohmotná květina, pár kamenů a smrkové šišky. Oba kříže už jsou zrezivělé.

Výška: 3m

Šířka: 1m

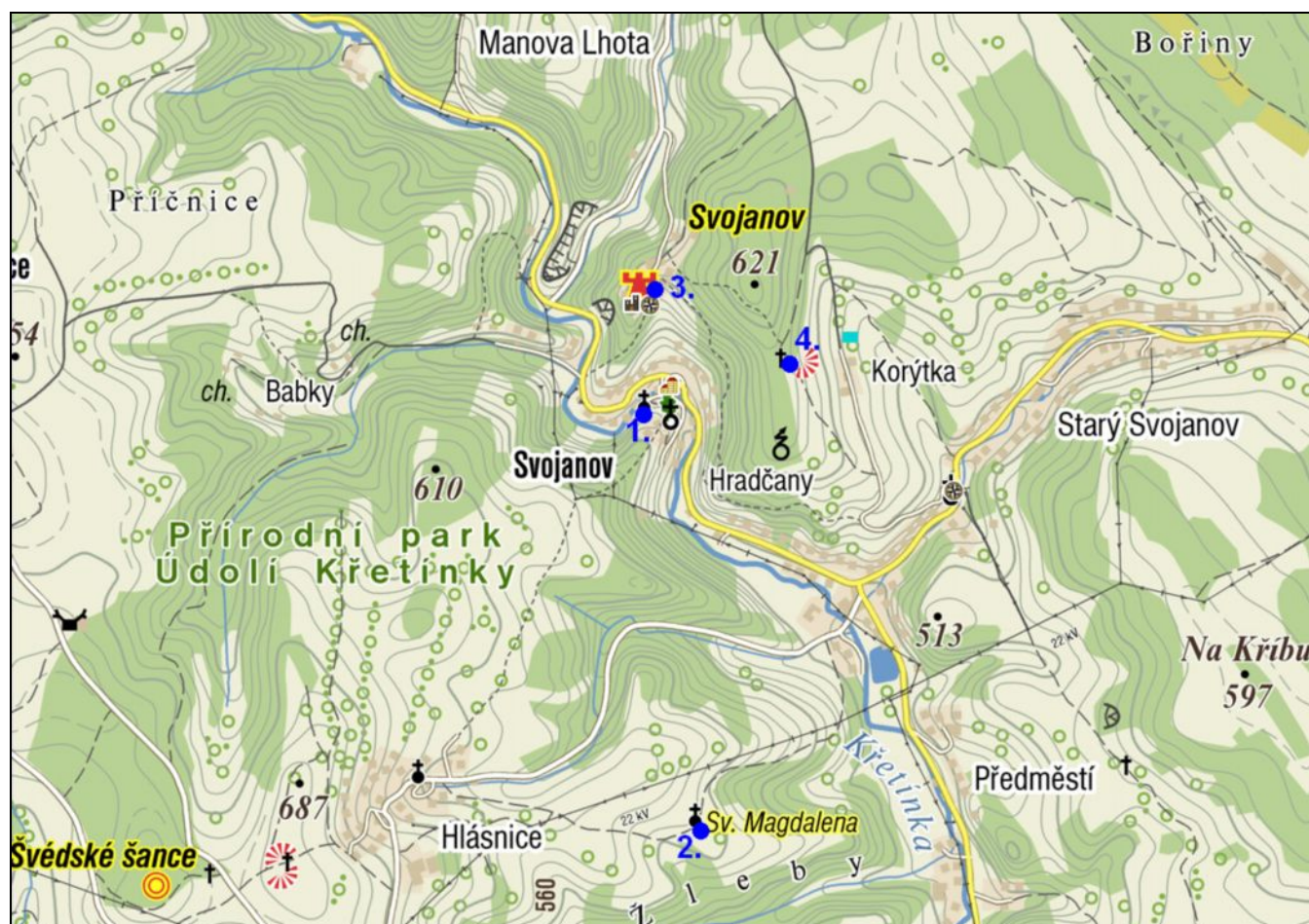
Historie památky: Existuje několik názorů na to, proč zde byla boží muka postavena.

Jedna z hypotéz říká, že je postavena na místě, kde byli pohřbeni lidé, kteří zemřeli na mor, a proto nemohli být pohřbeni na hřbitově. Podle jiné ji nechal postavit hospodář Doležal na památku své rodiny ze statku Na Skale, která zde byla vyvražděna švédskými vojsky, když se chtěla před nimi schovat na hradě Svojanově. Zachránil se jen hospodář Doležal se svým desetiletým synem. Dále se také říká, že z tohoto místa bylo vidět na boskovický hrad a v době, kdy byli páni z Boskovic majiteli hradu Svojanova, dávali odtud ohněm různá znamení. Také mohla sloužit jako orientační bod pro noční pocestné a to tak, že se do výklenku umísťovalo světlo.

Hodnocení památky: Památka je udržovaná, pěkná a zachovalá. Nejsou nutné žádné výraznější opravy. Hodnotíme ji známkou 1.

MAPA KAPLÍ, SOCHY A BOŽÍ MUKY

Kaple

1. Kaple sv. Jana Nepomuckého
2. Kaple sv. Máří Magdaleny

Socha

3. Socha sv. Jana Nepomuckého u hradu

Boží muka

4. Boží muka nad hradem Svojanov

ZDROJE

Internetové zdroje:

1. Vysvětlivky:

- INRI- <http://cs.wikipedia.org/wiki/INRI>
- Jubilejní rok 1908 - <http://www.sberatel-ksk.cz/view.php?cislocanku=2008050004>

2. Mapy

- <http://mapy.cz/#mm=TTtTcP@x=137713408@y=134322688@z=13>

3. Drobná sakrální architektura

- <http://katolicka-kultura.sweb.cz/ozivujeme-kaplicky/ozivujeme-kaplicky.html>
- Monika Vokálová, bakalářská práce: Drobné sakrální památky, jejich obnova a funkce v současné české krajině

Literární díla:

- Wirth Zdeněk: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese poličském, V Praze : Nákladem Archaeologické kommisie při České akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1906
- Trapp Mouricz: Památky archaeologické a místopisné 1855, Hrad Svojanov a jeho okolí

Pamětníci:

- paní Růžena Stejskalová (1935)
- pan Vítězslav Jedlička (1943)
- pan Radek Svojanovský (1963)

Fotodokumentace

- vlastní, červen 2010 - květen 2011

ZÁVĚR

Díky naší práci jsme měly možnost se dozvědět o mnoha historických detailech, které se váží k těmto drobným památkám a lidem, kteří je nechali vybudovat. Vyzkoušely jsme si, jak se pracuje s laserovým měřičem.

Zjistily, že na území Svojanova, Starého Svojanova a Předměstí se nachází celkem 22 památek, z toho: 12 křížů, 6 obrázků, 2 kaple, 1 socha a 1 boží muka. Některé jsou ve výborném stavu, jiné zanedbanější, ale v podstatě se lidé v naší obci o ně zajímají a starají.